

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus I. Quid, & quotuplex sit interdictum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

PARS IV.

De interdicto.

Interdictum non minus, quam suspensio, infligitur quandoque ut poena medicinalis, & sic erit censura; quandoque vero solum in vindictam delicti praeteriti, & hac ratione est pura poena: Regula vero dignoscendi, quando fertur, ut pura poena, quando ut censura, est ferè eadem, quam dedimus de suspensione supr. à n. 2050. Quae interdicta, tanquam poena medicinali communia sunt cum aliis censuris, quae talibus, petenda erunt ex dictis: nunc ea tantum, quae ipsi propria sunt.

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit interdictum?

2104 **A**D 1. R. quod sit censura Ecclesiastica, Christianum hominem privans divinis officiis, Sacramentorum usu, & sepultura sacra, prout haec ad divinum cultum, hominemque tendunt; ita P. Stephanus Bauny tr. 9. hic q. 1. ubi not. 1. usum divinatorum considerari posse 1. ut est actus ex potestate, quem habet ipsum exercens, & sic eo privat suspensio, non autem interdictum. Hinc suspensio privat usum sed solum activo, interdictum autem etiam passivo, ut notat Pellizarius in Manual. regul. tr. 7. c. 4. S. 1. deinde considerari posse, ut est quaedam communicatio cum fidelibus, & sic eo privat excommunicatio 3. in quantum per communem usum talium rerum cultus DEI promovetur, & sic eo privat interdictum, ut notat Bauny loc. cit. Ex quo vides, quomodo haec tres censurae in particulari differant, quamvis plures sint differentiae, quae innotescunt ex dicendis, tum hic in seq. tum. n. 2300.

2105 **A**D 2. R. interdictum esse triplex; aliud enim est *personale*, quod immediate afficit personam, ei prohibendo usum divinatorum in omni loco; aliud *locale*, quod immediate afficit locum, & personas mediate, scilicet ratione loci, in quo ipsis prohibetur celebrare divina; aliud ex utroque *mixtum*, quo indivisibiliter & locus & persona interdicitur; ita Gaspar Hurtado tract. de interdicto, diffic. 2.

2106 **N**ot. autem, tam personale, quam locale interdictum, iterum dupliciter dividi, scilicet in *generale*, & *speciale*. Interdictum

Tom. V.

personale generale est, quo interdicitur una comunitas hominum, quae constituit unum corpus, ut populus, exercitus, imò & collegium in populo contentum. Hoc afficiuntur omnes personae talis communitatis, non secundum se, sed quasi membra ejus, & quamdiu sunt membra. Hinc si designat aliquis esse membrum talis communitatis, interdicta, desinit etiam esse interdictus, nisi persona culpabilis sit, nam tum etiam afficitur interdicto speciali; sic Hurtado loc. cit. n. 3. Si autem petas, an interdictum generale personale privet personas talis communitatis actionibus cuilibet propriis, vel tantum propriis communitati, sicut dum suspenditur tota civitas? responderet Hurtado nullam actionem, quae privat interdictum, esse actionem propriam communitati, quae tali; omnes enim sunt actiones personarum singularium, hinc affirmandum censet de primis actionibus; Sed dici posset, alias esse actiones, quas exercent communi nomine; alias, quas non communi, sed suo privato: id quod colligitur ex c. *si sententia*, 16. de sent. excom. in 6. ibi: cum divino rum auditio, & Sacramentorum perceptio populo, ut *universis*, non competant. Interdictum autem *personale speciale* est, quando interdicitur una, vel plures personae secundum se; sed non ut faciunt unam communitatem; Sic P. Bauny cit. q. 1. in fine.

Interdictum *locale generale* est, cum in-²¹⁰⁷terdicitur locus aliquis complectens sub se alia loca particularia, idque cum aliqua latitudine, ut Regnum, Provincia, civitas, Parochia, sumpta pro districtu toto Parochiali. Interdictum autem *locale speciale* est, quo interdicitur locus specialis v. g. haec Ecclesia, vel haec Ecclesia, scilicet in suppositione distributiva, quae singulares sunt, ut colligitur ex c. *Cum in partibus*, 17. de verborum significatione. Nam cum in partibus saepe contrigisset, diversa loca interdicto supponi, & dubitaretur, an generale, vel particulare dici debeat? & illi, qui ab Ecclesia Romana decorari privilegio meruerunt, videlicet, ut cum generale interdictum terrae fuerit, liceat eis januis clausis, non pulsatis campanis, exclusis excommunicatis & interdictis, suppressa voce divina officia celebrare: interdicto particulari se asserant non arctari, *dicentes interdictum generale*, duntaxat cum regnum, vel saltem provincia tota subicitur interdicto: ex quo fiebat, quod & iustitia saepe deperiret,

N n n 2

& Præ-

& Prælatorum sententiæ contemnerentur: Innocentius III. dubio satisfactorius, rescriptit: cum in privilegiis de regno, vel provincia nihil expressè dicatur, nomine *terræ* non solum regnum, vel provinciam intelligi volumus, verum etiam villam & castellum, ut in his locum habeat, quod de generali dicitur interdicto. Præter has divisiones aliæ sunt communes; aliud enim est *totale*, quod habet omnes effectus, aliud *speciale*; aliud à *jure*, aliud *ab homine*; aliud per modum censuræ; aliud per modum puræ pœnæ. Hæc autem omnia ex dictis constant.

2108 Quæstio ulterior est, an posito interdicto locali, sive generali, sive speciali, censetur etiam positum personale? 2. an locale, posito personali? Ad utramque negativè; excipe in primo, nisi sit persona, ob cujus culpam positum est interdictum locale, c. *si sententia*, 16. de sent. ex. com. in 6. ubi Bonifacius VIII. sic loquitur: si sententia interdicti proferatur *in Clerum*, non intelligitur (nisi aliud sit expressum in ea) *interdictus populus*, nec etiam è converso. Unde uno interdicto ipsorum, alius licitè admittitur ad divina. Cœterum, cum propter delictum domini, vel rectoris est *civitas interdicta*: cives ejusdem (qui culpabiles non existunt, dummodo & ipsi propter dominum, vel rectorem puniendum in eis non fuerint interdicti) possunt extra ipsam licitè interesse divinis. Cum verò *alicujus terræ populus* interdicto nodatur, singulares ex eo personæ, quas interdictas esse constat (ne sententia effectu careat, cum divinorum auditio, & Sacramentorum perceptio populo ut universis non competant) non debent alicubi (casibus expressis à jure duntaxat exceptis) adire divina, vel Ecclesiastica recipere Sacramenta.

2109 Quamvis autem in quæst. an interdicto generaliter populo, censetur etiam eo ipso interdictus locus populi, v. g. Civitas, affirmativam teneat Covarruvias; negativam probabilius defendit Navarrus c. 27. n. 167. illius enim nulla ratio est, cum sint interdicta inconnexa. Hinc concedo, Clericos, alios ab interdictis, posse in templo talis urbis facere divina, sed januis clausis, ne scilicet intersint, qui interdicti sunt.

2110 Ne autem, cum in jure occurrit, aut contingit mentio *interdicti*, exinde nascatur confusio, aut error (cum interdictum aliter, & aliter acceptum pariat diversos

juris effectus) not. Interdictum apud Latinos, idem valere, ac maximè prohibitum, sicut interdicere, à quo derivatur, maximè prohibere. Apud Legistas, ff. de interdicto, & Institut. eod. tit. sumitur amplissimè pro solemniter dicto Prætoris aliquod prohibentis, vel præcipientis inter duos, reum nempe & actorem, & est interdictum, quasi inter duos dictum, definitur, que à Gloss. ad c. *Pastoralis*, de caus. possess. in hunc modum: *Erat olim quædam formata, & solemniter concessio verborum, quibus Prætor aliquid fieri jubebat, vel prohibebat.* Sic acceptum dividitur in tria, scilicet *Prohibitivum*, quo Prætor vetat aliquid fieri: *Restitutorium*, quo Prætor aliquid restitui jubet: & *Exhibitorium*, quo agitur ad aliquid exhibendum. Accedit *Fraudatorium*, quo revocantur alienata in fraudem creditorum: Strictè verò accipitur pro solo *Prohibitivo*: quia propinquius deducitur ab interdicendo, prohibendo.

Hinc etiam olim erant quædam leges, quæ fuere jussu Prætorum, & vocantur *interdicta*, quæ in individuo capiunt denominationem, vel ab authore, vel à materia, in qua versantur. Nam *interdicere*, quamvis accipiat pro *desicere*, L. *interdicit*, ff. de cond. & demonstr. tamen propriè est *denunciare* & *prohibere*, ut Institut. de interdict. §. 1. dicitur igitur *interdictum* ab interdicendo, hoc est, interim dicendo. Nam quoties Prætor non in perpetuum, sed ad tempus, donec pleniore judicio de jure peritiori quæratur, aliquid edicit, propriè est interdictum. Et quidem olim nihil aliud erat, quam quædam formata, & solemniter conceptio verborum, quibus Prætor aliquid fieri jubebat, quod tunc maximè faciebatur, cum de possessione, vel quasi possessione inter aliquos contendebar, Institut. de interdict. in princ. Differbat olim interdictum ab actione; quia actio erat inducta de jure civili, & generaliter sine ulla solemnitate verborum in singulas personas; at interdictum de jure prætorio; & quoties erant homines volentes proponere, tot pro singulis fiebant verborum solemnitates & conceptiones. Hodie tamen inter actiones, & interdicta non est discrimen. Institut. eod. tit. §. *fin.*

Interdictum Salvianum, quod ab A. U. 2113 thore nomen accepit, competit Domino fundi adversus colonum in sua domo habitantem, & ejus hæredes, de rebus coloni

tacite pignoratis pro mercedibus, quas colonus in fundum intulit, L. 1. ff. eod. tit. ubi textus hæc habet: Si colonus ancillam in fundum pignoris nomine induxerit, & eam vendiderit, quod apud emptorem ex ea natum est, ejus apprehendendi gratia utile interdictum reddi oportet. Pro exemplo de interdictis accipientibus nomen à materia, celeberrimum est interdictum de novi operis nunciacione, quo prohibetur, ne ædificium fiat in aliquo loco, vel ne caprum continuetur, L. Prætor. ff. eod. tit. Quando locum habeat, & quas habeat partes, latè exponit Molina tom. 3. D. 706. Est interdictum, ne quid in loco sacro fiat: ne quid fiat in loco publico, vel itinere: ne quid fiat in mari, aut flumine publico: Est *interdictum, unde vi: quod vi, aut clam: quorum honorum: quorum legatorum: de ripa munienda: de rivis: de sepulchro ædificando: de superficiebus: de tabulis exhibendis: de vi, & vi armata, de aqua quotidiana, & estiva: de aqua pluviali arcenda:* & multa alia quæ dilucidè explicat Alexander Scot. in suo diction. V. *Interdictum.*

2113 Coeterum apud Canonistas, & Theologos sumitur dupliciter (ut notat Sayrus de cens. lib. 5. c. 1. n. 5.) 1. pro prohibitione Judicis Ecclesiastici, seu juris canonici, ut habetur c. *Minor*, 17. q. 4. c. *significasti*, de offic. Archid. & c. *Cum illorum*, de sent. excom. Et hoc modo non differt hæc acceptio à secunda Legislarum acceptione, nisi quòd ibi sermo sit de prohibitione Prætoris, hic verò de prohibitione Ecclesiæ, sive per judicem, sive per jus Ecclesiasticum 2. sumitur pro sententia juris, vel Prælati Ecclesiastici prohibentis alicui divina officia, sacramenta, vel sepulturam Ecclesiasticam in poenam delicti, vel contumaciæ, sive illius, qui interdicitur, sive alicujus alterius.

2114 Hinc *interdictum* in acceptione canonica, & Theologica, prout accipitur hoc titulo, rectè definitur à Suarez de cens. D. 32. l. 1. n. 4. in hunc modum: *est censura Ecclesiastica, prohibens usum quarundam rerum divinarum, ut fidelibus communem, quatenus talis est.* Ubi intelligitur, rectè defini interdictum acceptum in genere, utpote abstrahens à loco, & personis, interdicto locali, & personali, item ab usu activo, & passivo: si quidem in particulari, vel utroque, vel altero ex his modis fertur. Particula (*ut fidelibus communem*) distinguit interdictum à suspen-

sione, quæ privat determinato usu potestatis Ecclesiasticæ, ideoque in solos Clericos ferri potest. Particula (*quatenus talis est*) distinguit interdictum ab excommunicatione, nam hæc privat quidem usu rei sacræ, non tamen, ut est usus rei sacræ, sed ut est communicatio cum fidelibus. Ponitur (*quarundam rerum divinarum*) quia non semper privat omnibus, sed illis, quæ in jure exprimuntur.

ARTICULUS II.

Qua persona comprehendantur sub interdicto personali?

2115 **Q**uestio est de interdicto generali personali? quo posito: eo comprehendendi omnes omnino personas talis communitatis, etiam inculpabiles, habetur ex c. *si sententia*, 16. de sent. excommunicationis in 6. sed de discrimine, quòd hæc veniant sub illo interdicto solum, ut, & quamdiu sunt membra illius communitatis: sic enim absque ulla etiam relaxatione, si desinant esse ejus communitatis, desinunt esse interdictæ; culpabiles verò, seu nocentes sunt etiam interdictæ specialiter, ubi præterea not. quòd sub interdicto generali personali v. g. *totius populi*, veniant etiam absentes localiter, habitantes in suburbis, & ædificiis continentibus, habentes domicilium in eo populo, esto etiam alibi habeant; item pueri ratione utentes (& amentes, ac infantes quoad privationem sepulture sacræ) nam sunt vera membra illius communitatis, seu populi. Sic Hurtado diffic. 4.

Præter hæc nota, nomine *populi interdicti* non venire Clericos, aut Religiosos; nec nomine *Cleri interdicti*, venire *populum*; sunt enim distinctæ communitates, patet ex cit. c. *si sententia*: deinde nomine *universitatis interdictæ* venire etiam Clericos, & Religiosos, qui sunt ejus membra; 3. nomine *populi interdicti*, non venire illos, qui studiorum, vel negotiorum causâ morantur etiam diutius in loco illius populi; non enim sunt membra talis communitatis, 4. nomine *Cleri interdicti* post Trident. Sess. 23. c. 6. de Reform. non venire illos, qui gaudent privilegio fori, esto gaudeant privilegio canonis; sic Hurtado loc. cit.

Sed quæres 1. an nomine *monasterii* *Regularium interdicti* veniant etiam Novitii? 2. Religiosi peregrini? 3. an si quis ex